

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Sect. I. An clara Dei cognitio sit intellectui creato possibilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

CAPVT VI.

*De cognoscibilitate Dei, seu de modo, quo
ab intellectu creato Deus clarè co-
gnosci potest.*

HAftenus de Deo egimus, prout à nobis in statu
viæ secundum nostrum imperfectum concipi-
endi modum per fidem cognosci potest; superest
nunc, vt eundem consideremus, prout à beatis in statu
gloriæ clarè cernitur.

SECTIO I.

*An clara Dei cognitio sit intellectui cre-
ato possibilis.*

Questio intelligenda est, non de potentia naturali;
certum est enim nullum intellectum humanum pos-
se naturaliter ad illam claram essentiæ diuinæ co-
gnitionem pertingere; vnde meritò ab Ecclesia proscri-
pti sunt Ætius & Eunomius & illorum discipuli Anomai,
qui (vt refert S. Epiphanius) Hær. 76. non minùs impiè
quàm stolidè, se perfectè & clarè Dei essentiàm in hac
vita videre & cognoscere iactabant.

Proposita igitur quæstio intelligi debet de potentia
obedientiali, seu an intellectus creatus auxilio aliquo
& lumine supernaturali possit ita confortari & eleuari,
vt ad claram & intuitiuam essentiæ diuinæ cognitionem
pertingere queat. Pro cuius resolutione.

Dicendum est, claram & intuitiuam diuinæ essentiæ
cogni-

cognitionem intellectui creato esse possibilem modo supra explicato. Huic veritati, quæ de fide est, oppositus est error cuiusdam Gregorij Palamæ (de quo frequens mentio est in historia Ioannis Cantacuzeni præsertim lib. 2. cap. 40.) & aliorum illius asseclarum, nec non & Armeniorum quorundam, de quibus agit Richardus Radulphus Archiepiscopus Armacanus lib. 14. de quæst. armenorum c. 1. qui omnes tam Græci quàm Armeni negabant ab vilo intellectu creato diuinam essentiam, prout in se est, clarè cognosci posse.

Refellitur hic error, & veritas nostræ fidei probatur 1. autoritate scripturæ. S. Matth. cap. 5. *Beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt; & cap. 18. Angeli eorum in cælis semper vident faciem Patris mei, qui in cælis est: 1. Ioann. cap. 3. Similes ei erimus: quoniam videbimus eum, sicuti est: 1. Cor. 13. Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam, sicut & cognitus sum.*

Probat 2. autoritate Concilij Florentini in decreto vnionis, in quo definitum est animas iustorum in cælo clarè Dei Trini & vnus visione & fruitione esse beatas.

Probat 3. ex S. Greg. Papa lib. 18. mor. cap. 28. vbi sic loquitur: *Sciendum verò est, quod fuerunt nonnulli, qui Deum dicerent, etiam in illa regione beatitudinis in claritate quidam sua conspici, sed in natura minime videri.* Postea S. ille pater varia scripturæ loca citat, quibus hunc errorem refellit, & Deum in sua essentia videri à beatis probat Iren. lib. 4. cap. 27. *Deus incomprehensibilis visibilem se & comprehensibilem & capaxem hominibus præstat, ut vniuscuique percipientes & videntes se (& paulò post) Homines igitur videlint Deum, & viuunt per visionem immortales facti, & pertingentes usque ad Deum.* S. Bernard. serm. 4. in festo omnium Sanctorum. *In hoc erit vita aterna, ut cognoscamus Patrem, & Filium, cum Spiritu Sancto, & videamus Deum, sicuti est, id est, non modo sicut inest, nobis videlicet aut cæteris creaturis, sed sicut est in semetipso.*

Probat 4. duplici ratione, quâ vtitur S. Thom. 1. p. q. 12. a.

12. a. 1. prima, quòd vel dicendum est in Deo repositam non esse beatitudinem nostram (quod falsum est, & fide repugnat) vel si in Deo reposita est, debet esse in actu perfectissimo circa Deum vt obiectum, qui actus alius esse non potest quàm clara eius visio. Secunda ratio est, quòd naturale desiderium clarè Deum videndi nobis inditum sit; cum enim homo intuetur effectum, naturaliter appetit videre causam; at, si clara Dei visio non esset possibilis, sequeretur Deum frustra & sine ratione desiderium illud naturæ nostræ indidisse, quod omnino dici non debet.

Obijciabant Armeni 1. Apost. dixisse 1 ad Timoth. cap. 1. Deum esse inuisibilem, & cap. 6. inhabitare lucem inaccessibleem, nullumque hominum eum videre posse. Resp. (ex mente S. Aug. epist. 12. ad Paulinam, vbi hæc Apost. verba fuse explicat) illa esse intelligenda de statu Viatorum, non verò beatorum; hoc est Deum ab hominibus, quamdiu in hac mortali vita degunt, secundum legem ordinariam per solas naturæ vires clarè videri non posse, iuxta illud Exodi 33. *Non videbit me homo, & viuet.*

Obijciabant 2. auctoritatem multorum SS. Patrum, præsertim S. Ioann. Chrysost. Theodoret, Theophylacti, Euthymij (quorum verba refert Sixtus Senensis lib. 6. biblioth. sanctæ ann. 182.) qui denegare videntur, Deum ab vilo intellectu creato clarè, vt in se est, videri posse. Resp. cum eodem Sixto Senensi, verba illorum Patrum intelligenda esse, vel de visione Dei per oculum corporeum, quam fatemur esse impossibilem; vel de clara Dei visione ex solis naturæ viribus & secundum legem ordinariam in hac vita; vel de eadem clara Dei visione etiam in altera vita, quatenus ipsius essentiæ diuinæ comprehensionem significat, quæ haud dubie cuiunque intellectui creato est omnino impossibilis.

Obijciabant 3. nullam esse proportionem inter Deum, vt care videndum & potentiam creatam intellectuam; cum hæc sit finita, ille verò infinitus. vnde sequitur Deum ab intellectu creato clarè videri non posse. Resp. ex mente S. Doctoris supra, verum esse, nullam inter finitum & infinitum

finitum
intelli
at pos
vnius
ctus a
propo
lum
ctum
aliqu
nequ
actum
fallur

S
di
fe
clarâ
rum
Pa
prau
rerer
nem
ante
fruit
Insti
ribu
se di
didi
ctio
lib.

finitum reperiri proportionem, si proportionis nomine intelligatur habitudo certa quantitatis vnius ad alteram; at posse aliquam esse proportionem, si per illam qualibet vnius ad alterum habitudo intelligatur, qualis est effectus ad causam, potentia ad obiectum; & sic potest esse proportio creaturæ ad Deum, in quantum se habet ad illum vt effectus ad causam suam, vel vt potentia ad obiectum suum: si enim inter potentiam & obiectum finita aliqua & determinata proportio esse deberet, sequeretur nequidem voluntatem creatam posse ferri in Deum per actum charitatis supernaturalis, quod tamen euidenter falsum est.

SECTIO II.

An de facto nunc beati essentiam Dei clare videant.

Sensus questionis est, an Sanctorum animæ, quæ hinc discedunt ab omni peccati tum macula tum pœna perfecte purgatæ, statim atque à corporibus solutæ sunt, clarâ Dei visione fruantur; an verò hæc visio post corporum resurrectionem, aut in aliud tempus differatur?

Partem negantem secuti sunt Millenarij sic dicti, quòd prauè intelligentes aliqua verba libri Apocalypseos, assererent Christum Dominum post communem resurrectionem cum Sanctis regnaturum super terram mille annis, antequam ad cœlestem beatitudinem ac diuinæ essentiæ fruitionem illos deducat. Videri potest Lactantius lib. 7. Institutionum diuin. cap. 20. & S. Hieron. lib. de scriptoribus Ecclesiast. cap. 28. vbi etiam Tertul. in eo errore fuisse dicit, nec non & Vigil. in eo libro, quem contra eum edidit. Calvinus etiam non nisi post communem resurrectionem beatos in cœlo Dei visione fruituros existimat lib. 4. Instit. cap. 20.

Par.